

14 באוקטובר 2026

לכבוד
ממשלת ישראל

עו"ד גלי בהרב מיארה, היועצת המשפטית לממשלה

בהול!

שלום רב,

**הנדון: קיצוץ עתידי בתקציבי התכנית השנתית של החברה הערבית שטרם אושרה לטובת
"רכש ביטחוני"**

הריני לפנות אליכם בבחילות ולדרוש כי לא תאשרו את הצעת ההחלטה "תיעדוף הוצאות משרדי הממשלה בשנים 2027-2029", אשר לוקה בקשיים חוקתיים ומינהליים חמורים, מעמיקה את הפליית הציבור הערבי ופוגעת בזכותו לשוויון. קידום ההחלטה ערב הבחירות, תוך פגיעה קשה בתקציבים המיועדים לצמצום פערים בחברה הערבית, מעורר חשש כבד כי ביסודה עומדים גם שיקולים פוליטיים ואלקטורליים, וכי נעשה שימוש פסול בסמכויות שלטוניות ובמשאבי ציבור לצורכי תעמולת בחירות. נוסף על כך, ההחלטה מבקשת לקבוע סדרי עדיפויות תקציביים לשנים 2027-2029, מעבר לתקופת כהונתה של הממשלה הנוכחית, ובכך לכבול את שיקול דעתה של הממשלה הבאה ולהעמידה בפני עובדות מוגמרות, ללא הצדקה עניינית מספקת.

מהלך זה מהווה נדבך נוסף במדיניותה של הממשלה הנוכחית לקצץ בתקציבים המיועדים לחברה הערבית ולצמצום פערים, ומאיים להנחית מכת מוות על תכניות החומש, בהווה ובעתיד, שנועדו להתמודד עם האפליה והפערים העמוקים שמהם סובל הציבור הערבי. בהקשר זה רק לאחרונה עתרה האגודה לזכויות האזרח בישראל, יחד עם ועד ראשי הרשויות הערביות וארגוני חברה אזרחית נוספים, נגד החלטת הממשלה לקצץ 496.9 מיליון ש"ח מתקציבי תכנית החומש הנוכחית לצמצום פערים בחברה הערבית (החלטת ממשלה 550), ולהעבירם למשטרה ולשב"כ לצורך המאבק בפשיעה (בג"ץ 88210-07-26 הוועד הארצי לראשי הרשויות הערביות בישראל נ' ממשלת ישראל, (תלוי ועומד)).

להלן הטעמים לפנייה

1. הצעת ההחלטה "תיעדוף הוצאות משרדי הממשלה בשנים 2027 עד 2029" מיום 14.10.2026 מבקשת להורות על הקצאה של למעלה ממיליארד שקלים לצורכי ביטחון בשנים אלו. סעיף 3 להצעת ההחלטה קובע כי לשם מימון ההחלטה, 964 מיליון ש"ח שיועדו לשלוש השנים הראשונות של תכנית החומש לחברה הערבית לשנים 2027-2031, יוקצו להקדמת "ביצוע רכש ביטחוני" אשר אושר בהחלטה מס' הצט/48 מיום 6.8.2026.
2. ההצעה למעשה מבקשת – **שבועיים לפני הבחירות לכנסת** – לכבול את שיקול דעתה של הממשלה הבאה, ולקבוע כי סכומים לא מבוטלים עתידיים אשר נועדו לתוכנית רב שנתית לחברה הערבית לצורך צמצום הפליה ארוכת שנים ממנה סובלת החברה הערבית יוקצו להקדמת קניית "רכש ביטחוני".

3. נפסק לא פעם כי ממשלת מעבר הפועלת לפני הבחירות לכנסת נדרשת להפעיל את שיקול דעתה בריסון, וכי קבלת החלטות כבדות משקל – כמו החלטות תקציביות בסדר גודל שכזה – יעשו רק לצרכים חיוניים ודחופים. זאת לאור הלגיטימציה הנמוכה הנתונה לממשלת מעבר (שם), ולאור החשש הממשי כי ממשלת המעבר תפעל ממניעים פסולים, להשגת רווח פוליטי בבחירות הקרבות, או כדי לכבול את ידיה של הממשלה הבאה – באופן אשר מעלה קשיים חוקתיים ממשיים (בג"ץ 6654/22 פורום קהלת נ' ראש הממשלה (13.12.2022), פסקאות 6-7 לפסק דינה של הנשיאה חיות; בג"ץ 7510/19 אור-הכהן נ' ראש הממשלה (9.1.2020), פסקה 10 לפסק דינה של הנשיאה חיות).
4. ביחס להחלטותיה של ממשלת מעבר עולים לא רק קושי חוקתי, אלא גם חששות ממשיים כי החלטותיה נגועות בשיקולים פסולים או אסורים, ומונחים מהרצון לנצל את הכהונה שנותרה לשם "חלוקת השלל", וכי הרצון להספיק למצות את הכהונה יוביל להחלטות חפוזות אשר אינן מבוססות על הליך קבלת החלטות תקין ושקילת כלל השיקולים הרלוונטיים (רבקה ווייל "תקופת בין השמשות: על סמכויותיה של ממשלת מעבר" משפט וממשל יג 167, 177-181 (תשע"א)).
5. לאורך כהונתה פעלה הממשלה הנוכחית לצמצום ולריקון מתוכן של תוכנית החומש לצמצום פערים בחברה הערבית, באמצעות קיצוצים חוזרים ונשנים בתקציבים שהוקצו לה והסטת משאבים שנועדו לקידום שוויון ולצמצום פערים. כעת, רגע לפני סיום כהונתה, מבקשת הממשלה להמשיך באותה מדיניות, ואף להרחיבה, באמצעות פגיעה בתקציבי התוכנית הרב-שנתית המיועדת לחברה הערבית, עוד בטרם גובשה ויצאה אל הפועל.
6. בכך מבקשת הממשלה לא רק לפגוע בתוכניות הקיימות, אלא גם לסכל מראש את האפשרות לקדם תכנית עתידית משמעותית לצמצום הפערים בחברה הערבית, תוך קביעת עובדות מוגמרות וכבילת שיקול דעתה של הממשלה הבאה.
7. הדברים חמורים במיוחד נוכח העיתוי, ערב הבחירות, ומעוררים חשש כבד כי מדובר במהלך המונע משיקולים פוליטיים ואלקטורליים, ולא משיקולים תקציביים וענייניים בלבד.
8. בנוסף, עולה חשש ממשי כי החלטה זו נועדה לשמש כתעמולת בחירות של שר האוצר תוך ניצול כספי ציבור וזאת בניגוד לסעיף 2א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959, אשר מבקש להוכיח לבוחריו כי הוא מממן את מערכת הביטחון על חשבון החברה הערבית (אבי בר-אלי ומירב ארלוזורוב "כ-3.5 מיליארד שקל: קיצוץ כפול בתקציב לצורכי הביטחון; הקיצוץ לחברה הערבית – תעמולת בחירות של סמוטריץ'" דה מרקר (14.10.2026)).
9. לאור מכלול הדברים עולה כי ההחלטה נגועה בפגמים חוקתיים ומינהליים ואינה יכולה לעמוד. אין לקדמה.
10. נודה על תשובתכם.

בכבוד רב ובברכה,

הגר שחטר, עו"ד

העתיקים:

ד"ר גיל לימון, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)
הייעוץ המשפטי – משרד האוצר
הייעוץ המשפטי – משרד הביטחון